

El teu compromís
millora el món

Fonamentació

Campanya Institucional
2018-2019

 Caritas

Presentació

Viure de forma compromesa és una manera de ser i estar al món. Viure el compromís en clau evangèlica ens porta a tenir com a referent Jesús de Natzaret i a posar al centre de la nostra vida la mateixa causa que va moure Jesús a donar la seva vida fins a la creu: l'amor per a tots els éssers humans, l'amor pels més pobres i fràgils de tot temps i lloc.

És cert que vivim temps convulsos on les qualitats humanes i els valors que conformen la nostra integritat i dignitat d'éssers humans estan en risc, però probablement no més que fa dos mil anys quan el model polític, social, estructural i cultural dominant posava la persona en l'últim lloc del seu interès. La set de poder i riquesa engegava de la mateixa manera el Faraó a Egipte, el Cèsar a Roma i els actuals governants del nostre món en aquests inicis del segle XXI.

Al llarg de la història hi ha hagut homes i dones que han pres consciència de la realitat del seu temps i han buscat camins diferents que els han portat a viure a contracorrent del sentiment majoritari. Els grans corrents de "majories" han derivat en la justificació del "tot s'hi val", "tothom fa el mateix" o "és legítima qualsevol cosa a qualsevol preu", perquè està avalat i acceptat per aquesta majoria poderosa que ha estat víctima cega del sistema al qual pertanyia.

Aquest model de pensament i conducta fa que es dilueixin, també en tot temps, els valors de justícia, equitat, llibertat, bé comú, solidaritat, pau, dignitat, humanitat, perdó, fins al punt de desdibuixar-los en aquest corrent dominant del tenir i posseir, convertint-los en valors de societats anteriors on les regles del joc són unes altres més antigues que sembla que hagin de substituir-se.

Avui, com en altres temps, viure compromès amb aquests valors és anar a la contra del moviment que impera. Avui, viure la vida des de l'opció preferent per estimar els més pobres i vulnerables de la nostra societat, l'opció per escollir la senzillesa de l'austeritat davant la brillantor de la riquesa que enlluerna i ens fa moure el desig vers tenir més per a tenir un lloc millor al banquet de la vida, no és el més habitual ni el més desitjable.

Avui, com en èpoques anteriors, hi continua havent homes i dones que cerquen quelcom diferent i poc comú. Cerquen donar la vida i estimar assumint les creus quotidianes moltes vegades invisibles i anònimes, pròpies o alienes; decideixen carregar sobre les seves espatlles les creus de les persones que són descartades, oblidades i situades al marge dels nostres corrents de moda, perquè escullen mirar, escoltar i arriscar les seves vides per un bé més gran, el de la humanitat i el de tota la creació.

A Càritas estem volcats en diversos fronts estratègics que procedeixen d'una explosió de realitat que arriba a les costes del nostre territori. Són grans temes transversals que ens ajuden a enfocar i canalitzar la nostra resposta i compromís amb les persones que més sofreixen. La **mobilitat humana** i l'incesant esdevenir de milers de persones migrants que cerquen una llar, el repte de la nostra responsabilitat amb la **cura de la casa comuna i la creació**, l'impuls d'una **economia social**, justa i solidària amb les persones, són alguns focus que reclamen tota la nostra atenció, a més d'altres realitats d'homes i dones que cada dia desborden els despatxos i centres de Càritas, i que recorren la solidaritat de voluntaris, tècnics, socis, donants, persones de bona voluntat que treballen dia a dia per millorar la vida de les persones i del món.

El tema del **compromís** com a estil de vida s'ha convertit a més, en un eix vertebrador de la nostra reflexió i autoavaluació per a poder respondre millor als **reptes** que ens planteja l'acció caritativa i social que com a Església duem a terme.

La Campanya **El teu compromís millora el món** ens permet aprofundir en allò que significa el compromís cristià com una forma de ser i estar al món i respondre a aquesta realitat que ens reclama; i també ens porta **a donar un pas més**, a fer-nos preguntes i a qüestionar-nos com i des d'on fem les coses. "On hi ha el teu tresor, hi tindràs el cor"¹. Es tracta d'aprofundir en la qualitat i autenticitat de la nostra acció, en l'arrel mateixa de la nostra motivació.

**El compromís
ens porta a
aprofundir en
l'arrel de la
nostra acció**

Estem convidats a **sortir a l'encontre** dels altres, a l'encontre dels més sols i abandonats, dels qui més necessiten, dels més pobres i oblidats. Aquí rau la principal raó de ser de Càritas, **mobilitzar l'amor** que existeix en cada persona, mobilitzar la capacitat d'acollida i compassió que existeix en cadascú **per a fer-nos sortir** a l'encontre de qui necessita escolta i atenció, a l'encontre de les persones més pobres i vulnerables, els preferits de Déu.

Sovint diem que la **nostra missió** passa per transformar la realitat però, fins a quin punt ens hem aturat a pensar *com ens deixem interpel·lar per ella?*

En múltiples reunions, sessions de treball i anàlisis, seguim constatant una certa actitud assistencialista a Càritas, en la nostra societat, en allò que la gent espera

¹ Mt 6, 21.

de nosaltres, una actitud que impregna inconscient la generositat i lliurament de professionals, voluntaris, sacerdots, socis, donants, simpatitzants, que navega al seu aire per projectes i itineraris, sense vocació de fer mal a ningú, i sempre intentant enfocar la mirada i la intenció perquè cada persona que s'apropa a Càritas es constitueixi en centre de la nostra acció.

Deixem que la realitat entri en nosaltres i ens transformi

Tanmateix, la transformació de la realitat passa inevitablement per **deixar que la realitat de l'altre i dels altres irrompi en la nostra vida**, en la vida de cada persona i en la institució, en cada Càritas diocesana o parroquial. Es tracta de deixar que la seva realitat ens parli, que ens miri cara a

cara, de front, i ens susciti murmuris de novetat, de sorpresa i admiració, perquè la realitat de cada persona és sagrada i transformadora en si mateixa. Aquesta realitat personal i única ens ha d'interpel·lar i qüestionar allò que fem i som. Només aleshores, en la mesura que ens deixem tocar per ella serà possible la transformació, primer la nostra i després la transformació social que perseguim des del nostre model d'acció caritativa i social.

Es tracta aleshores no tant i no només de transformar la realitat que està fora de nosaltres, sinó de **deixar que la realitat entri en nosaltres i ens transformi**.

"Només podem estimar allò que coneixem, i conèixer allò que estimem". Només ens movem, reaccionem, quan ens toca la realitat d'una altra persona o diverses, quan **ens embrutem amb la seva realitat, quan ens asseiem a la seva mateixa cadira** i sentim i veiem el món des del lloc on és.

Objetius de la Campanya

- ▶ Obrir la mirada de l'enteniment i del cor per fer-nos més sensibles a les persones pobres i deixar-nos transformar per la realitat que estan vivint.
- ▶ Exercitar-nos en l'escolta atenta de la realitat i dels signes del nostre temps per a discernir la nostra acció i el nostre estil de vida i presència en el món.
- ▶ Afrontar el compromís oberts a l'Esperit que es manifesta en comunitat, que ens dona impuls i alè per acompanyar-nos en el seguiment de Jesús i en el treball per la justícia
- ▶ Animar els agents de Càritas i la comunitat cristiana a descobrir que la trobada amb el pobre canvia la nostra manera de veure la realitat i promou en nosaltres actituds i accions noves i compromisos transformadors.

Aquests objectius cerquen principalment acompanyar i animar la tasca caritativa i social dels agents de Càritas que estan cridats a ser presència veritable en el món de l'amor de Déu a tota la humanitat.

La importància de veure-hi per a poder mirar

La pèrdua de la visió és, d'alguna manera, la pèrdua de la raó que construeix. Si tota una societat es torna cega en aquest sentit, si oblida la solidaritat, el deure, el respecte, es converteix en una espècie de niu de serps. Si passés això, la ceguesa metafòrica imperaria. "Jo crec que la gent s'està tornant cega perquè no s'està adonant que la nostra manera de viure és totalment errònia i ens porta al desastre", que es podria produir si continuem pel camí en què ens trobem².

Intentar respondre com ens deixem interpel·lar per la realitat, requereix preguntar-nos abans quelcom molt més senzill: veiem la realitat? Què és el que veiem d'ella? A vegades veure-hi és molt més que mirar, i tanmateix hi ha vegades que passem per la vida veient-hi sense voler mirar ni sentir, o volem veure de reüll però sense que ens vegin, no fos cas que ens descobreixin, o algú capti la nostra atenció i la nostra mirada, els nostres ulls es trobin amb els de l'altre i es produeixi l'inevitable vincle que ens impedeixi mirar cap a una altra banda.

Moltes vegades no volem veure la realitat del nostre món, de les persones que passen al voltant per no sofrir, per no mirar-les ni contemplar-les, per no deixar que la seva realitat entri en la nostra vida i ens comprometi, sobretot si aquesta realitat és de dolor o injustícia, si traspua soledat i ens recorda que també nosaltres naveguem moltes vegades per corrents de soledat i buidor i que també busquem respostes. Com Jesús, som empesos al desert i ens topem amb centenars de mecanismes capaços d'amagar la realitat i que intenten vendre'ns de totes totes una felicitat fàcil i instantània, una felicitat d'usar i llençar com tants objectes que utilitzem en el dia a dia.

"Tu ets el meu Fill, el meu estimat; en tu m'he complagut"³. Jesús experimenta Déu creador com a Pare, Senyor del cel i de la terra, i la seva percepció d'ell mateix i de l'existència canvia radicalment⁴.

Avui també ressona per a nosaltres el murmuri de Déu bufant sobre el món.

Som mirats i estimats per Déu, aquesta és la gran revolució de la història de la humanitat. En el desert, Jesús aprèn a agusar els sentits i també a purificar-los, el temps de silenci i de soledat li permet aprofundir en el sentit de la seva pròpia vida i en el de la gent del seu temps, per a contemplar una realitat en la qual pot veure-hi més enllà del que es veu. En la immensitat del desert, on sembla que no hi ha res,

² Revista *Tendències*, 12 desembre de 2000, entrevista a J. Saramago.

³ Mc 1, 11

⁴ Cfr. Mt 11, 25.

Jesús aprèn a veure la realitat des d'una sensibilitat diferent. Els llargs dies amb les seves nits deixen pas a una mirada alternativa i creadora, capaç d'anunciar les possibilitats de vida que habiten en cada persona i en el món.

La seva experiència personal de sentir-se estimat per Déu li permet trobar-se amb la seva pròpia realitat, amb Déu i amb la realitat del món.

Què som capaços de veure nosaltres, cristians i cristianes del segle XXI?

Des d'on mirem la realitat del món i la nostra?

*Existeixen molts germans necessitats que esperen ajuda, molts oprimits que esperen justícia, molts desocupats que esperen treball, molts pobles que esperen respecte: com és possible que en el nostre temps, hi hagi encara qui es mori de fam; qui està condemnat a l'analfabetisme; qui no té l'assistència mèdica més elemental; qui no té sostre per aixoplugar-se? El panorama de la pobresa pot estendre's indefinidament, si a les antigues hi afegim les noves pobreses, que afecten sovint ambients i grups amb recursos econòmics, però exposats a la desesperació del sense sentit, a la insídia de la droga, a l'abandonament en l'edat avançada o en la malaltia, a la marginació o a la discriminació social... Podem quedar al marge davant les perspectives d'un desequilibri ecològic, que fa inhabitable i enemigues de l'home les àmplies àrees del planeta? O davant els problemes de la pau, amenaçada sovint amb el malson de guerres catastròfiques? O davant del menyspreu dels drets humans fonamentals de tantes persones, especialment dels infants?*⁵

**Necesitem
canviar la
mirada sobre
la realitat que
ens toca viure**

De veritat, som capaços de no veure-hi?

"Ningú no pot veure el Regne de Déu, si no neix de dalt"⁶.

Això és el que Jesús respon a Nicodem quan enmig de la nit s'apropa a Jesús ple d'inquietud, d'amagat perquè ningú el vegi. Busca respostes, com nosaltres, de la mateixa manera que la seva realitat és molt semblant a la nostra. I com nosaltres, necessita canviar la mirada sobre la realitat que li toca viure.

La realitat és el clam dels oblidats, de les persones grans soles i abandonades, dels qui no tenen feina ni oportunitats, dels migrants sense horitzons, dels pobles indígenes als qui se'ls roba terres i drets, de les dones víctimes de tràfic i d'explotació sexual. Davant d'aquesta realitat, Jesús és capaç de foradar-la, de perforar-la,

⁵ Compendi de la Doctrina Social de l'Església, d'ara en endavant CDSE, 5.

⁶ Jn 3, 3.

d'anar més enllà del dolor i el sofriment, i deixar que a través d'ella traspassi llum i esperança, oportunitat i vida. La mirada contemplativa de Jesús el porta a trobar Déu en la realitat i li suposa implicar-s'hi.

"Míra'm perquè t'estimi"⁷.

Jesús veu la realitat, es deixa tocar per ella, la mira, escolta el clam i es commou. Jesús implica la seva vida i fa de la vida de la humanitat la seva causa i s'hi complica per donar la seva vida sencera per amor. El seu gest i la seva paraula vibren d'una tendresa commovedora que l'agermana amb totes les criatures vivents, sentint aquest amor incondicional patern filial que el porta a l'absoluta confiança en el Pare: "Mireu els ocells del cel, no sembren ni seguen, ni recullen en graners, i el vostre Pare celestial els alimenta"⁸.

És el moment de deixar pas a la fantasia de la misericòrdia per donar pas a iniciatives noves

Necessitem urgentment deixar-nos xiu-xiuejar per Déu, deixar-nos tocar i tocar per la realitat, entrar en contacte i comunicar-nos amb ella per mirar-la i estimar-la. Hem de deixar de fer les nostres tasques de sempre, aixecar-nos dels nostres llocs per a canviar-nos de seient i mirar les persones que arriben

als despatxos, a les parròquies, o apropar-nos a les qui caminen pel carrer des d'un altre lloc, per començar a mirar-les per primera vegada d'una altra manera, des d'una altra perspectiva. Deixem que entri allò nou en les nostres vides, en la nostra forma de ser i de fer, com ens recorda el profeta Isaïes: "Faré una cosa nova, que ja comença a despuntar. No us n'adoneu?"⁹.

"És el moment de deixar pas a la imaginació a propòsit de la misericòrdia per donar vida a iniciatives noves, per a llençar-nos de manera audaç i creativa a la trobada dels qui no tenen habitatge ni feina dignes, dels refugiats, dels rebutjats per aquesta societat més centrada en el creixement econòmic i en la pròpia seguretat que en reconèixer Déu i defensar drets humans"¹⁰.

⁷ Sant Agustí.

⁸ Mt 6, 26.

⁹ Is 43, 19.

¹⁰ Cfr. Carta apostòlica *Misericordia et misera*, n.18.

La importància d'escoltar per a poder respondre

Estar atents a la realitat, conèixer-la i entendre-la requereix de nosaltres la disposició d'escoltar, i és una cosa que avui en dia ens costa molt. Parlem, comuniquem, emetem tot tipus de missatges verbals i no verbals, conscients o inconscients. És un bombardeig constant el que exercim sobre els altres i sobre nosaltres mateixos. Però, de tots ells, què rebem? Quina capacitat tenim d'escoltar i que ens escoltin? La capacitat de generar soroll que hem assolit els éssers humans d'aquest segle és probablement la més alta de la història. La contaminació acústica se suma a la contaminació mediambiental de gasos i residus. Vivim en una època d'excessos de deixalles de tot tipus.

“Al principi existia la Paraula. La Paraula estava amb Déu i la Paraula era Déu. Ella estava amb Déu al principi. Per ella tot ha vingut a l'existència, i res del que existeix no hi ha vingut sense ella. En ella hi havia la vida, i la vida era la llum dels homes. La llum resplendeix en la foscor, i la foscor no ha pogut ofegar-la”¹¹. Així explica l'evangelista Joan l'inici dels temps, quan la Paraula fluïa en la immensitat del silenci de l'univers, on també hi havia caos i moviment, estrèpit i desordre.

Milers de milions d'anys després, només el planeta Terra és també protagonista d'aquesta eterna lluita entre llum i tenebres, bé i mal, silenci i soroll, amor i odi. Aquestes antítesis segueixen avui marcant el moviment en el món al ritme del ressò del més fort. Hi ha més soroll estrident, xocant, més sons dispars lluitant per fer-se un forat? El moviment serà llavors més brusc i violent, amb la força poderosa i mortal dels tsunamis que arrossequen i es porten per davant tot el que troben. Hi ha més silenci i espai perquè cada so ocupi el seu lloc? Llavors hi haurà més capacitat per parar l'orella i captar la diversitat de cada so.

El silenci ens permet afinar els sentits i escoltar els sons del món

L'excés de les nostres emissions de missatges i la menor capacitat d'escolta i acollida deguts a l'excés de soroll, ens porta ineludiblement al desequilibri i, per tant, ens dificulta per escoltar i estar atents a la realitat del món i, en conseqüència, ens impedeix escoltar Déu.

“Parla, Senyor, que el teu servent escolta”¹². La realitat del món demana a crits ser escoltada, demana silenci per obrir-se pas al mig de la nostra nit perquè siguem ca-

¹¹ Jn 1, 1-5.

¹² 1 Sa 3, 10.

paços de balbucejar les mateixes paraules de Samuel, per ser capaços de descobrir els signes del pas de Déu pel nostre temps.

El compromís amb el món, amb la creació, amb la humanitat, passa per viure la quotidianitat dels dies i les opcions personals i comunitàries des del discerniment.

Discernir és observar, conèixer, escoltar, decidir, ordenar la vida, cercar l'equilibri i la coherència entre el que soc, entre el que dic i el que faig en les meves interaccions amb la realitat de la resta de les persones i del món. El discerniment ens fa posar la vida en joc per exposar-nos, per posar-nos a tir, a mercè de Déu i al servei de la humanitat.

Només així podem fer nostra la frase del salm que repeteixen com un mantra sagrat homes i dones que caminen rere Jesús de manera incondicional:

“Aquí em tens, Déu meu, vull fer la teva voluntat”¹³.

Discernir ens porta a un profund procés de conversió personal i social, i a viure amb tots els sentits en permanent estat d'alerta i atenció als signes dels temps.

L'excés de soroll, la soledat, l'individualisme, la manca de sensibilitat davant del patiment de l'altre, la indiferència, l'insaciable desig de poder i riquesa, són alguns

dels signes del nostre temps que alimenten la creixent mobilitat humana forçosa, els corrents migratoris i els camps massificats de refugiats; alimenten la sobreexplotació de la natura i el deteriorament de la nostra casa comuna; i promouen l'esclavitud organitzada i consentida de l'ésser humà a sotmetre's a una eco-

nomia que degrada el sentit de la vida i el seu dret a desenvolupar-se i a prosperar de forma integral.

Discernir per on passa Déu avui en la nostra història requereix de nosaltres silenci i quietud

Discernir per on passa Déu avui en la nostra història requereix de nosaltres silenci i quietud, escolta atenta i callada per apaivagar la nostra set de protagonisme i bon fer; requereix deixar de dir per deixar que l'altre digui i des d'aquí poder sintonitzar amb el que Déu ens diu avui i així respondre als desafiaments del nostre present.

¹³ Salm 39.

El papa Francesc és un home sintonitzat amb els signes dels temps i com Joan al desert, ens anuncia una vegada i una altra que el Regne de Déu és a tocar, de fet, està ja aquí entre nosaltres, i ens convoca a sortir a places i pobles, a deixar-nos impregnar d'aromes d'ovella i de terra, a escoltar i a deixar-nos tocar per a ser sal i llum, com ens diu l'Evangeli. Així ho expressa en la seva última exhortació apostòlica *Gaudete et Exsultate*: "El que interessa és que cada creient discerneixi el seu propi camí i faci aflorar el millor de si mateix, allò tan personal que Déu ha posat en ell (cf. 1Co 12, 7), i no que es desgasti intentant imitar una cosa que no ha estat pensada per a ell"¹⁴.

**Estem cridats a
escoltar i deixar-nos
tocar per ser sal i
llum per als altres**

Som cridats a ser sants i santes, homes i dones al servei dels pobres, dels malalts, dels tristos i abandonats de les nostres cases i de les nostres ciutats.

"Déu, en el que té de més vivent i de més encarnat, no es troba lluny de nosaltres, fora de l'esfera tangible, sinó que ens espera a cada instant en l'acció, en l'obra del moment"¹⁵.

¹⁴ Francesc, *Gaudete et exsultate*, n.11.

¹⁵ Teilhard de Chardin, *El Medio Divino*, Ed. Taurus, Madrid, 1959, p.54.

La importància de fer camí en comunitat

El primer que fa Jesús quan retorna dels seus dies de silenci i desert i de la seva decisió de respondre a l'amor de Déu després del baptisme de l'Esperit al Jordà, és tornar a Galilea i triar els qui l'acompanyaran en la seva gran aventura. L'experiència de sentir-se estimat no és ni individual ni unipersonal, és trinitària, és en si mateixa, comunitat.

*Veniu amb mi i us faré pescadors d'homes. Ells immediatament deixaren les xarxes i el van seguir*¹⁶. Som convocats a deixar-nos interpel·lar per la realitat més enllà de nosaltres mateixos; podem dir "aquí em tens, Senyor, que es compleixin en mi les teves paraules" com Maria en aquesta bella professió de fe i d'entrega que és el *Magnificat*, però només podem respondre a la realitat del món en comunitat, acompanyant, escoltant, acollint juntament amb els altres.

El seguiment de Jesús parteix d'una pregunta, "què busqueu", a la qual li segueix una invitació: "Veniu i ho veureu". Jesús no els demana res en concret, només escolta la inquietud del seu cor, el seu buit, la insatisfacció que senten amb la vida que porten, amb les respostes que no arriben, i la seva invitació els descol·loca i desinstal·la. No convida

uns perquè són millors que els altres; la seva invitació neix de la recerca d'alguna cosa nova que habita en el cor de cada persona: l'anhel i el desig profund de ser feliços. La resposta a la felicitat buscada i enyorada és el projecte de vida de les Benaurances.

El seguiment de Jesús s'origina en una pregunta, "què busqueu", a la qual segueix una invitació: veniu i ho veureu"

"Feliços els qui trien ser pobres... Feliços els qui pateixen... Feliços els no violents..., els qui tenen fam i set de justícia, els nets de cor, perquè aquests veuran Déu..."¹⁷. Les benaurances constitueixen la consigna per arribar a la Terra promesa, al regnat de Déu

en l'aquí i en l'ara de tots els temps, i es fan promesa complerta en el pa compartit i la sang vessada enmig de la comunitat que esdevé testimoni directe del pas de la mort a la nova vida en un Jesús Ressuscitat que expulsa dimonis i guareix les ferides profundes de la desesperança, de la manca de perdó, de l'escepticisme i de la fredor de cor.

Estem convocats a *anar per tot el món i anunciar la bona nova de l'Evangelí a tota la creació*¹⁸, creients i no creients, homes i dones de tota condició, no només per realitzar

¹⁶ Mt 4, 19-20.

¹⁷ Cfr. Mt 5, 3-12.

¹⁸ Mc 16, 15-16

bones obres de caritat i justícia sinó per ser reflex de l'Esperit que vessa diversitat de dons i carismes sobre la pluralitat de comunitats i persones, contagiant-les d'audàcia, alegria i entusiasme, enmig del dolor, la frustració i l'angoixa de veure que el canvi social i estructural buscat no acaba d'arribar.

És en comunitat on la fe en Déu es fa forta, roca i fonament, perquè l'experiència de fraternitat gira entorn de l'amor, a la vida que es lliura i al perdó quotidià de les nostres limitacions i misèries, per ser de nou rescatats i enviats pel Déu que habita en cadascú.

Com a cristians i cristianes del nostre temps, avui tenim el deure i la responsabilitat de conèixer la realitat i *fer-nos-en càrrec*; la tasca de *carregar amb la realitat* dels més pobres i vulnerables amb un cor compassiu i misericordiós; i el compromís d'*encarregar-nos* de la vida de les persones teixint un camí fratern amb elles¹⁹.

Això és només possible si ens acompanyem, si preguem i riem junts, si som capaços de reconèixer els dons de cadascú i ens animem i impulsem en el camí de la missió. D'aquesta manera, podem respondre com a Església als grans reptes de la nostra societat, a discernir els signes nous dels temps que ens toca viure i a aprendre a mirar cada home i cada dona de la nostra història des de la mateixa dignitat humana que compartim.

¹⁹ Veure Quaderns Cristianisme i Justícia, J. Laguna, *Fer-se càrrec, carregar i encarregar-se de la realitat*.

Alguns reptes que se'ns plantegen en el camí de la nostra missió²⁰

Són molts els reptes i demandes que ens reclama el nostre temps. A continuació, i com a fruit d'aquesta inquietud de deixar-nos tocar per la realitat des del veure-hi per mirar, escoltar per respondre i caminar en comunitat, ens trobem amb reptes molt concrets que necessitem anar incorporant en el nostre full de ruta com a caminants i seguidors de Jesús per deixar que la realitat entri en les nostres vides i ens transformi.

1. Afrontar les realitats socials amb mirada profunda i fantasia creadora, per a això necessitem agusar la nostra capacitat de veure-hi, d'escoltar i de commoure'ns amb els ulls i el cor del Déu trinitari. És fonamental aprendre a centrar la mirada en el que és important, discernir on posar el focus de la nostra atenció i prioritat en cada moment per no perdre energies i diluir l'esforç i el treball quotidians, i no perdre el sentit de la missió.

2. Ser una Església pobre, Poble de Déu, comunitat de comunitats, que aposta pels més febles i pobres. Ells són els destinataris i partícips de la nostra acció, protagonistes del seu propi desenvolupament i del regnat de Déu. Les persones més pobres són les autèntiques evangelitzadores de les nostres vides perquè les seves són un do, "lloc teològic, lloc on Déu surt al nostre encontre, se'ns comunica i ens parla; lloc on ens trobem amb Déu, l'acollim, servim i estimem"²¹.

3. Promoure una caritat que brolla del cor i és motor del compromís, realitzant gestos senzills i quotidians de solidaritat i impulsant el desenvolupament integral de les persones més pobres des de l'amor que ens fa descobrir les mancances i necessitats de l'altre, i també les seves capacitats i possibilitats. "Estimar es torna, llavors, en la bonica tasca d'ajudar l'altre a ser, a créixer, a desenvolupar-se en totes les potencialitats del seu ésser. I projectat això a l'acció caritativa i social, la caritat ens porta a superar l'assistencialisme i a promoure el desenvolupament integral, un desenvolupament que intenta integrar cos i ànima, la dimensió individual i comunitària, allò personal i allò social"²².

4. Treballar per la justícia i transformar les estructures que generen pobresa. Els bisbes espanyols a *Església, servidora dels pobres* (ESP), indiquen clarament el repte a incorporar en el nostre full de ruta com a agents de Càritas, i com a cristians del segle XXI: "L'Església ens crida al compromís social. Un compromís social que sigui transformador de les persones

²⁰ V. Altaba, Paco Cristóbal, Kiko Lorenzo. *Retos que se nos plantean en la acción caritativa y social*.

²¹ V. Altaba, *Ibíd.* pàg. 27.

²² Cf. Discurs de Francesc al Congrés organitzat pel Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral, en el 50è aniversari de la *Populorum progressio*, Roma, 4 d'abril de 2017.

i de les causes de les pobreses, que denunciï la injustícia, que alleugi el dolor i el sofriment i sigui capaç també d'oferir propostes concretes que ajudin a posar en pràctica el missatge transformador de l'Evangelí i assumir les implicacions polítiques de la fe i de la caritat"²³. Ens conviden a exercir una caritat preventiva i guaridora que a més faci propostes concretes per transformar la realitat des d'una denúncia intel·ligent i audaç.

5. Repensar la solidaritat en clau de comunitat i defensar els drets humans. En paraules de Francesc, "suposa crear una nova mentalitat que pensi en termes de comunitat, de prioritat de la vida de tots sobre l'apropiació dels béns per part d'alguns", "tornar al pobre el que li pertany" i "defensar els drets dels pobles". Es tracta de treballar pel bé comú facilitant i defensant la vida amb dignitat de tots els éssers humans i els drets dels més fràgils.

6. Afrontar el repte d'una economia inclusiva i de comunió. Necessitem recuperar la compassió, aprendre a posar-nos al lloc de l'altre i passar d'una economia egoista a una de compassiva, diu V. Altaba. I continua dient que necessitem treballar per una societat inclusiva en la qual tothom pugui participar-hi i ningú

en quedi descartat. Per exercitar-nos en això, el papa Francesc ens convida a retornar "a la simplicitat que ens permet d'aturar-nos a valorar les coses petites, agrair les possibilitats que ofereix la vida sense enganxar-nos al que tenim ni entristir-nos pel que no posseïm. Això suposa evitar la dinàmica del domini i de la mera acumulació de plaers"²⁴.

**Sobrietat i humilitat
clau per a la nostra
conversió i reconciliació
amb la vida**

7. Comprometre'ns amb la cura de la casa comuna. A principis d'aquest segle XXI, la societat civil a nivell internacional va promoure la *Carta de la Terra*²⁵, document que reflecteix la inquietud actual: "Estem en un moment crític de la història de la Terra, en el qual la humanitat ha d'escollir el seu futur (...). L'elecció és nostra: crear un partenariat per tenir cura de la Terra i els uns dels altres o arriscar-nos a la destrucció de nosaltres mateixos i de la diversitat de la vida". Malgrat aquest ultimàtum que ens mostra la greu situació davant la qual ens trobem, també expressa l'esperança: "Com mai abans en la història, el destí comú ens crida a buscar un nou començament". Està a les nostres mans obrir-nos a una profunda conversió ecològica, a reconciliar-nos amb la creació i convertir-nos en el seu guardià i protector. "Per realitzar aquesta reconciliació hem d'examinar les nostres vides i reconèixer de quina manera ofenem la creació de Déu amb les nostres accions i la nostra incapacitat d'actuar. Hem de fer l'experiència d'una conversió, d'un canvi del cor"²⁶. Incorporar la sobrietat i la humilitat en la nostra forma de viure ajudarà en aquesta conversió i reconciliació amb el planeta i els éssers vius.

²³ ESP, n. 40.

²⁴ Francesc, *Laudato sí*, n. 222.

²⁵ *Carta de la Tierra*, La Haya, 29 de junio de 2000.

²⁶ Conferència de los Obispos Católicos de Australia, *A New Earth – The Environmental Challenge* (2002).

8. Conrear una sòlida espiritualitat i aprofundir en la dimensió evangelitzadora de la caritat. Deixar-nos tocar i transformar per la realitat de les persones pobres i fràgils que acompanyem és possible des de l'experiència personal de trobada amb Déu, "des de la vivència d'una espiritualitat trinitària d'ulls i oïdes obertes als pobres, una espiritualitat de la tendresa i de la gràcia, una espiritualitat transformadora, pasqual i eucarística"²⁷. Ser homes i dones de pregària ens disposa a estar oberts a la voluntat de Déu i trobar-nos amb ell en els pobres de la terra i en la resta de la creació. Actituds com la gratitud i la gratuïtat ens ajudaran a connectar d'una altra manera amb les persones pobres i la seva realitat.

9. Enfortir l'animació comunitària i l'acompanyament en la missió. En paraules de Benet XVI, l'Església té una triple tasca: l'anunci de la Paraula de Déu, la celebració dels sacraments i el servei de la caritat. Aquestes tasques són competència de tota la comunitat com a Església que és i no són excloents sinó que han d'animar-se i promoure's de la mateixa manera, i en funció dels carismes i els dons, cadascú es veurà cridat a realitzar una tasca o una altra.

Animar la comunitat és reforçar, revisar, impulsar, encomanar alegria i entusiasme per recórrer el camí amb esperança. L'acompanyament va lligat a la quotidianitat, a l'esdevenir de l'acció com un procés continuat on el creixement de les persones, les comunitats i els projectes es couen a foc lent, al ritme de l'Esperit per deixar entreveure a la seva hora i en el seu moment la novetat de l'esperança i la utopia.

²⁷ Cfr. ISP, n. 38.

- ▶ El nostre compromís millora el món si deixem que la realitat de les persones més pobres i vulnerables irrompi en la nostra vida. “Només podem estimar allò que coneixem i conèixer allò que estimem”. Ens movem, reaccionem i actuem quan ens toca la vida de l'altra persona i ens deixem sentir.
- ▶ **La importància de veure per poder mirar.** Preguntes com ara què som capaços de veure del món o des d'on mirem la nostra realitat i la dels altres ens situen en un punt concret de la història. Podem triar ser cecs o desitjar mirar amb els ulls de Jesús de Natzaret, que reflecteixen la mirada d'un Déu que es compromet amb la història de tots els homes i dones, que es commou, estima, es compromet i dona.
- ▶ **La importància d'escoltar per poder respondre.** Fer silenci i exercitar-nos a escoltar els altres i el que està passant en el món, escoltar aquells llocs on els drets humans són violats o anul·lats, ens situa en la possibilitat de discernir el nostre lloc al món i donar el millor de nosaltres mateixos per transformar-lo.
- ▶ **La importància de fer camí en comunitat.** El nostre pas per aquest món s'enriqueix quan escollim viure el nostre projecte de vida amb altres persones, quan ens sentim germans i germanes en els mateixos drets i la mateixa dignitat. És en aquest moment que estem capacitats per acompanyar la realitat dels més pobres amb un cor compassiu i misericordiós.
- ▶ **Un full de ruta ple de reptes.**
 - Afrontar les realitats socials amb una mirada profunda i fantasia creadora.
 - Ser una Església pobra, Poble de Déu, comunitat de comunitats, que aposti pels més dèbils i pobres.
 - Promoure una caritat que brolli del cor i sigui motor del compromís.
 - Treballar per la justícia i transformar les estructures que generen pobresa.
 - Repensar la solidaritat en clau de comunitat i defensar els drets humans.
 - Afrontar el repte d'una economia inclusiva i de comunió.
 - Comprometre'ns amb la cura de la casa comuna.
 - Cultivar una espiritualitat sòlida i aprofundir en la dimensió evangelitzadora de la caritat.
 - Enfortir l'animació comunitària i l'acompanyament en la missió.

Aquest document requereix un temps personal tranquil per llegir-lo i assaborir-lo, si ens volem endinsar en la manera com vivim el compromís cristià, des d'on el realitzem i en qui ens sostenim.

Per concretar la reflexió, a més de llegir i subratllar les frases que ens hagin cridat més l'atenció, cosa que ens sembla adient perquè suscita ecos al nostre interior, hem preparat la **Guia didàctica per a adults**.

Seguidament us en deixem algunes pinzellades per al treball personal.

Us convidem a recórrer un camí que no us deixarà indiferents. Com ho farem i fins on estarem disposats a arribar depèn de nosaltres. No hi ha límits ni condicions, només la llibertat de cada persona per veure i escoltar, i el desig de voler bussejar en el mar de les possibilitats que ens ofereix la nostra mateixa realitat i la del món.

Obre la porta

Mira, soc a la porta i truco. Si algú escolta la meva veu i obre la porta, entraré a casa seva i soparé amb ell, i ell amb mi (Ap 3, 20).

- ▶ Què et mou avui a obrir portes?
- ▶ Quins xiuxiuejos de novetat arriben avui a la teva porta en el camp personal, comunitari i social?
- ▶ En obrir la porta del teu món, què veus d'altres mons? Et diuen alguna cosa a tu? A la teva comunitat?

De què tens por?

Li diu Nicodem:

—Com pot néixer un home que ja és vell? És que pot entrar altra vegada a les entranyes de la mare i tornar a néixer?

Jesús respongué:

—T'ho ben asseguro: ningú no pot entrar al Regne de Déu si no neix de l'aigua i de l'Esperit. De la carn en neix carn, de l'Esperit en neix Esperit (Jn 3, 4-6).

Quines són les meves fronteres i els meus murs:

- ▶ ... amb les persones amb qui em relaciono cada dia?
- ▶ ... en relació amb les persones pobres, amb les persones que pateixen o viuen situacions molt allunyades de la meua vida, amb persones que em resulten "amenaçadores" per algun motiu?
- ▶ Què creus que et cal per superar pors i murs? Com et poden ajudar a tu i com pots ajudar els altres?

Deixa't tocar

El Senyor va entrar, se li acostà i el cridà com les altres vegades:

—Samuel, Samuel!

Ell va respondre:

—Parla, que el teu servent escolta. (1 Sa 3, 10).

El compromís amb el món, amb la creació, amb la humanitat, implica viure les opcions personals i comunitàries des del discerniment.

- ▶ El discerniment és quelcom nou per a tu? El tens incorporat en algun aspecte de la teva vida, en algun moment concret?
- ▶ Hi ha alguna cosa que necessitis discernir d'una manera especial en aquest moment de la teva vida?
- ▶ Què et susciten personalment les coses que passen avui al món? La violència entre les persones, l'arribada d'immigrants a la teva parròquia o barri, les situacions de climatologia extrema i els seus efectes en el camp i en les ciutats, la manca de feina en els joves...
- ▶ Quin paper concret tens tu en tot això?

Surt a l'encontre

"Només podem estimar allò que coneixem i conèixer allò que estimem". Només ens movem, reaccionem, quan ens toquen les vides d'altres persones, quan ens taquem amb la seva realitat, quan seiem a la seva cadira i sentim i veiem el món des del lloc on són els altres.

Sortir a l'encontre suposa entrar en una dinàmica del cor. Quan escoltem i sortim a l'encontre dels altres, sorgeix una presència i una veu, que és la de Déu. Llavors podem arribar a viure una experiència de sagrament de Déu en el món.

Treu-te les sandàlies, que el lloc que trepitges és sagrat.

Camina en comunitat

Un dia, mentre menjava amb ells, els donà aquesta ordre:

–No us allunyeu de Jerusalem; espereu-hi aquell que el Pare ha promès i que us vaig anunciar: Joan va batejar amb aigua, però vosaltres, d'aquí a pocs dies, sereu batejats amb l'Esperit Sant (Ac 1, 4-5).

En la comunitat, cadascú té un lloc; hi podem descobrir els nostres dons i hi som enviats per millorar el món. No estem sols. L'acció, el compromís o el servei que portem a terme no és fruit d'una proesa personal, sinó d'una tasca compartida:

PER ACOLLIR altres persones a la nostra parròquia, grup o comunitat, feina, voluntariat, etc.:

- ▶ Quines actituds ens cal fomentar, alimentar, discernir, que ens ajudin a sintonitzar aquesta clau d'acollida, d'acompanyar, de fer seguiment...?

PER PROMOURE

- ▶ Quines situacions o realitats necessiten una atenció i una cura especial al nostre entorn? Hi puc fer alguna cosa?

PER PROTEGIR les persones més vulnerables:

- ▶ Veure quines persones del nostre entorn o relacions són més vulnerables.
- ▶ Què podem fer i com comptarem amb elles?

PER INTEGRAR I INCLOURE persones:

- ▶ Integrar i incloure ens parla de participar junts, somiar junts, construir junts... Dibuixem un somni comú?

Des d'aquestes claus, torna a llegir l'apartat dels reptes que se'ns plantegen per dur a terme la nostra missió, i tria algun d'ells per a proposar-te i proposar el teu grup o comunitat i decidir una acció o objectiu per l'any.

**El teu compromís
millora el món**

Segueix-nos al **facebook** facebook.com/caritas.espanol i al **twitter** [@_CARITAS](https://twitter.com/_CARITAS)

www.caritas.es

Càritas